

III International Economic Forum

BUSINESS SUPPORT

Critical Points, Science – Based Solutions & International Cooperation

Comperative analysis of the effectiveness of Business Support System in Latvia and Lithuania

JĀNIS VANAGS
Dr.oec. professor of RTU

RIGA - 2019

Pētījuma rezultātu izklāsta mērķis

- Uzstāšanās mērķis šajā forumā tiek saistīts ar LZA Ekonomikas Institūta īstenoto pētījumu par uzņēmējdarbības atbalsta sistēmas darbību Lietuvas un Latvijas pierobežā.
- Pētījuma rezultātu izklāsts tiek pakārtots Forumā galvenajai tēmai un definēts šādi:

atklāt **nozīmīgākās uzņēmējdarbības atbalsta problēmas** Latvijas – Lietuvas **pierobežā** un sniegt priekšstatu par **uzņēmējdarbības atbalsta efektivitāti** šajā teritorijā.

Tēmas aktualitāte

Tēmas aktualitāti nosaka šādi nozīmīgākie aspekti:

- iedzīvotāju skaita strauja samazināšanās Latvijā un citās Baltijas valstīs;
- Ekonomiski aktīvo iedzīvotāju aizplūšanas no LV un citām Baltijas valstīm uz ES valstīm bez jebkādas kompensācijas;
- Latvijas un citu Baltijas valstu ekonomiskā atpalcība no ES – 28 vidējā bagātības līmeņa;
- **nacionālās identitātes apdraudējums Latvijā un citās Baltijas valstīs;**
- **ES deklarēto vērtību, ekonomiskās un sociālās politikas neatbilstība praksei – ES bagātās valstis attīstās lielā mērā uz vājāko valstu rēķina.**

Iedzīvotāju skaita izmaiņas Latvijas reģionos

LV reģioni	Iedzīvotāju skaits laika intervālos - K						2010./20. %
	2004.	2007.	2010.	201.	2016.	2019.	
Rīga	721,6	702,6	673,4	643,6	639,6	632,6	-12,3
Pierīga	363,3	368,9	373,9	370,0	366,3	370,6	2,0
Vidzeme	243,3	231,8	218,2	205,9	196,0	186,1	-23,5
Kurzeme	305,9	294,0	279,3	262,8	251,1	240,1	-21,5
Zemgale	282,4	273,8	261,6	248,8	239,4	230,3	-18,4
Latgale	359,9	337,7	314,1	292,7	276,5	260,2	-27,7

Pierobežas novadi

Straujāka iedzīvotāju samazināšanās vērojama Latvijas un citu Baltijas valstu pierobežas novados.

Sauszemes robežas esamība novados sadalījumā pa reģioniem:

- Kurzemes reģionā – 4 novadi;
- Zemgales reģionā – 6 novadi;
- Latgales reģionā – 14 novadi;
- Vidzemes reģionā – 8 novadi.

Iedzīvotāju skaita izmaiņas pierobežas reģionu novados

LV reģioni	Iedzīvotāju skaits laika intervālos - K						2004./20. %
	2004.	2007.	2010.	201.	2016.	2019.	
Kurzeme	41,6	39,5	37,2	35,0	33,1	30,8	-25,81
Zemgale	83,9	80,6	76,1	72,2	68,6	65,5	-22,01
Latgale	125,1	116,5	108,0	100,6	93,7	86,2	-31,15
Vidzeme	65,5	61,5	57,0	53,2	50,0	46,5	-28,90
KOPĀ	316,1	298,0	278,3	261,0	245,5	229,0	-27,55

Iedzīvotāju skaita straujākais samazinājums pierobežas reģionu novados

LV reģioni	Iedzīvotāju skaits laika intervālos - K						2004./20. %
	2004.	2007.	2010.	201.	2016.	2019.	
RUCAVA	2,15	2,02	1,89	1,73	1,65	1,48	-31,2
AUCE	8,84	8,28	7,67	7,09	6,61	6,15	-30,4
BALTINAVA	1,52	1,37	1,24	1,14	1,05	0,96	-36,6
DAGDA	10,21	9,38	8,60	8,01	7,46	6,78	-33,6
VALKA	11,13	10,39	9,61	8,92	8,27	7,69	-30,9

Iedzīvotāju bagātība Baltijas un Ziemeļu valstīs

ES valstis	IKP uz iedzīvotāju pēc PSP pret vidējo ES- %						2004./20. %
	2010.	2012.	2014.	2016.	2018.	2020.	
Latvija	53	60	63	64	70	71	34,0
Igaunija	71	75	77	77	81	84	18,3
Lietuva	60	70	75	75	81	83	38,3
Dānija	128	128	128	126	126	126	-1,6
Somija	117	113	110	109	110	111	-5,1
Zviedrija	126	125	124	122	121	122	-3,2

Ekonomiski aktīvie iedzīvotāji un bezdarbs

Vairāk kā pusi no visiem emigrantiem veido ekonomiski aktīvie iedzīvotāji. Nozīmīgākie iemesli ir šādi:

- algu līmeņa starpība LV salīdzinājumā ar emigrācijas mērķa valstīm;
- algu atšķirība vienkāršās profesijās veido 3-5 reizes, bet sarežģītākās profesijās – sasniedz pat 6-8 reizes;
- emigrācijas mērķa valstīs ir būtiski augstāks sociālais nodrošinājums;
- salīdzinoši liels bezdarba līmenis Latvijā, kas ir viens no augstākajiem ES.

Bezdarba līmenis Latvijas reģionos

LV reģioni	Bezdarba līmenis laika intervālos - %						2004./20. %
	2004.	2007.	2010.	201.	2016.	2019.	
Rīga	11,4	5,7	22,3	10,8	7,8	3,7	-67,5
Pierīga	9,8	5,0	18,0	8,8	6,6	3,9	-60,2
Vidzeme	11,9	6,9	15,7	13,4	9,4	5,4	-54,6
Kurzeme	13,3	5,6	16,3	10,4	10,1	6,1	-54,1
Zemgale	11,9	6,5	22,8	15,4	12,3	5,3	-55,5
Latgale	14,6	8,7	19,5	17,3	17,9	13,3	-8,9

Sistēmiska un/vai mehāniska pieeja

Dažādu sociāli ekonomisku organizāciju vadībā vērojama mehāniska jeb sistēmiska pieeja.

- **mehāniskā pieeja**. Tās ietvaros tiek risinātas problēmas, nereti **ignorējot to cēloņus** un **atrauti no citiem** attiecīgās **sistēmas elementiem**.

Mehāniska pieeja – **salīdzinoši vienkārša** un ļoti **izplatīta** vadības **metodika uzņēmējdarbībā** un **valsts pārvaldē – Saeimā un Valdībā**.

Mehāniskai pieeja UD atbalsta organizēšanā nereti sekmē bagātāko bagātības straujāku vairošanos salīdzinājumā ar citiem atbalsta pretendentiem

Mehāniskā pieeja

Pētījuma rezultāti un novērojumi praksē liecina, ka mehāniskā pieeja UD atbalsta organizēšanā parasti rezultējas ar šādiem efektiem un blakusefektiem:

- absolūti lielāko atbalsta summas daļu saņem ekonomiski lielākajās pilsētās un spēcīgākajos reģionos strādājošie subjekti;
- mehāniskā pieeja tādējādi sekmē bagātības straujāku vairošanos ekonomiski attīstītākās teritoriālās vienībās;
- ekonomiski vājākajos reģionos saglabājas salīdzinoši augsts bezdarba līmenis salīdzinājumā ar vidējo rādītāju valstī un lielāki emigrācijas draudi;
- valsts pierobežas administratīvi teritoriālās vienībās saglabājas sociāli ekonomiskā depresija ar nelieliem izņēmumiem.

Sistēmiskas pieejas priekšrocības

Sistēmiska pieejas ietvaros problēmas tiek risinātas, **ņemot vērā to cēloņus** un **saistībā ar citiem** attiecīgās **sistēmas elementiem**.

Sistēmiska pieeja organizāciju UD atbalsta vadībā rezultējas ar šādiem nozīmīgākiem efektiem:

- attiecīgā sistēmā iekļauto elementu līdzsvarota attīstība, ņemot vērā sistēmas mērķi un sistēmas dominējošo elementu;
- UD atbalsta sistēma darbojas ievērojami efektīvāk salīdzinājumā ar mehānisko pieeju;
- sistēmiska pieeja UD atbalstā sekmē ne tikai valsts, tās reģionu un novadu ekonomisko, bet arī sociālo attīstību;
- sistēmiskas ietvaros lielākā mērā tiek ņemtas vērā reģionu un novadu attīstības atšķirības, teritorijas vienību absolūtās un iegūtās konkurētspējas priekšrocības.

UD atbalsta organizāciju veidi

Uzņēmējdarbības atbalsta sniegšanā piedalās šādas organizācijas:

- uzņēmējdarbības atbalsta **valsts** organizācijas;
- **komerciāla rakstura** uzņēmējdarbības atbalsta organizācijas;
- **sabiedriska rakstura** uzņēmējdarbības atbalsta organizācijas;
- **mājsaimniecības**.

UD atbalsta sistēma un ārējā UD vide

Uzņēmējdarbības **atbalsta sistēmas saistību ar uzņēmējdarbības ārējo vidi nosaka** šādi nozīmīgākie **aspekti**:

- **atbalsta sistēma** ir viena no uzņēmējdarbības ārējās vides **apakšsistēmām**;
- UD **atbalsta sistēma** ietekmē UD **ārējo vidi** un to veidojošās **sistēmas elementus**;
- UD **atbalsta sistēma** ir **vērsta** uz **draudu mazināšanu** un **iespēju vairošanu** ārējā UD vidē;
- UD **atbalsta sistēmas veikspēju nosaka** šajā sistēmā esošo **elementu sadarbība** un funkcionēšanas **atbilstība sistēmas mērķim**.
- UD **atbalsta sistēmas veikspēja** lielā mērā **ietekmē uzņēmējdarbības vides konkurētspēju**.

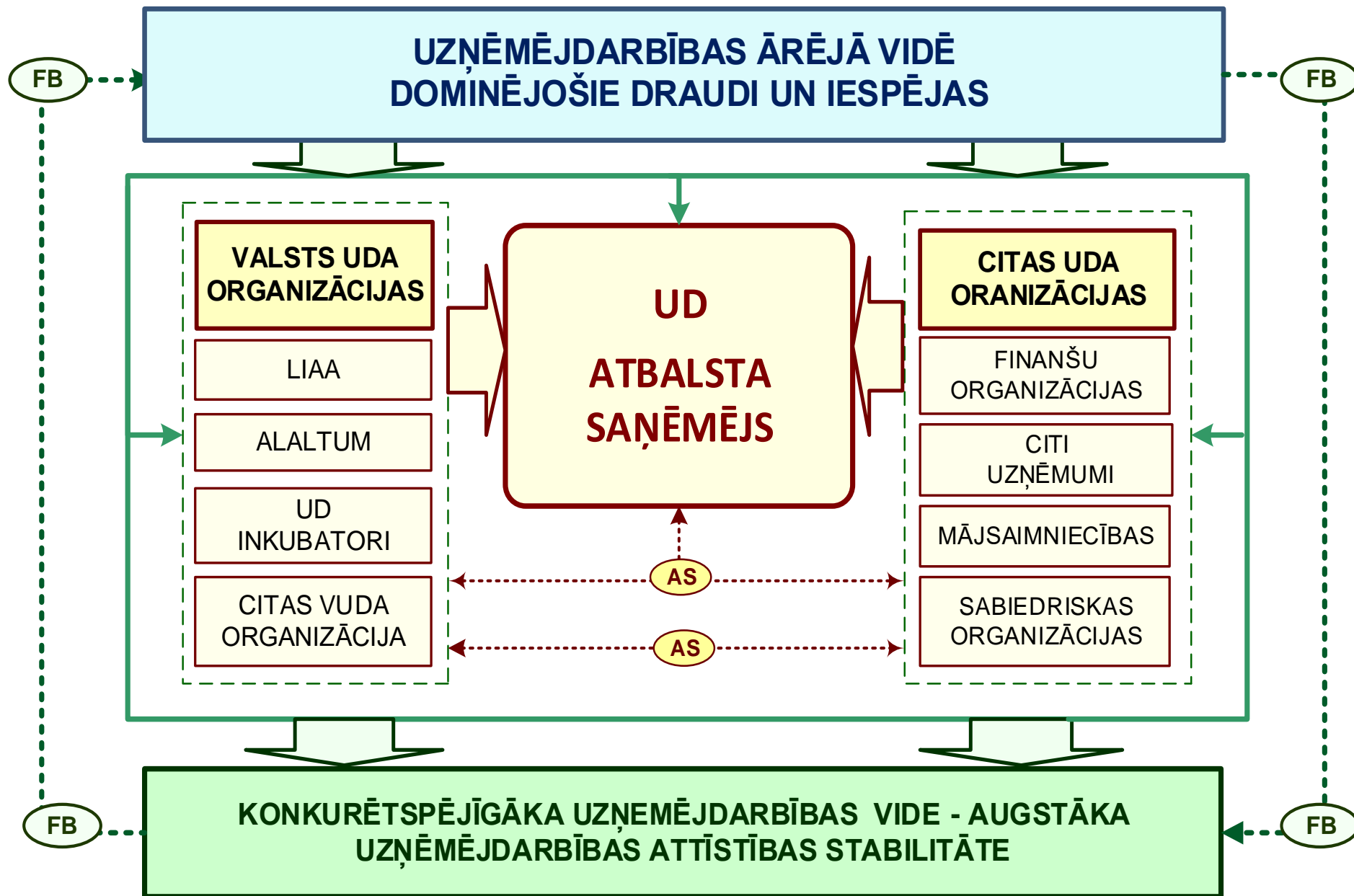

UD AO darbības modeļa izstrāde

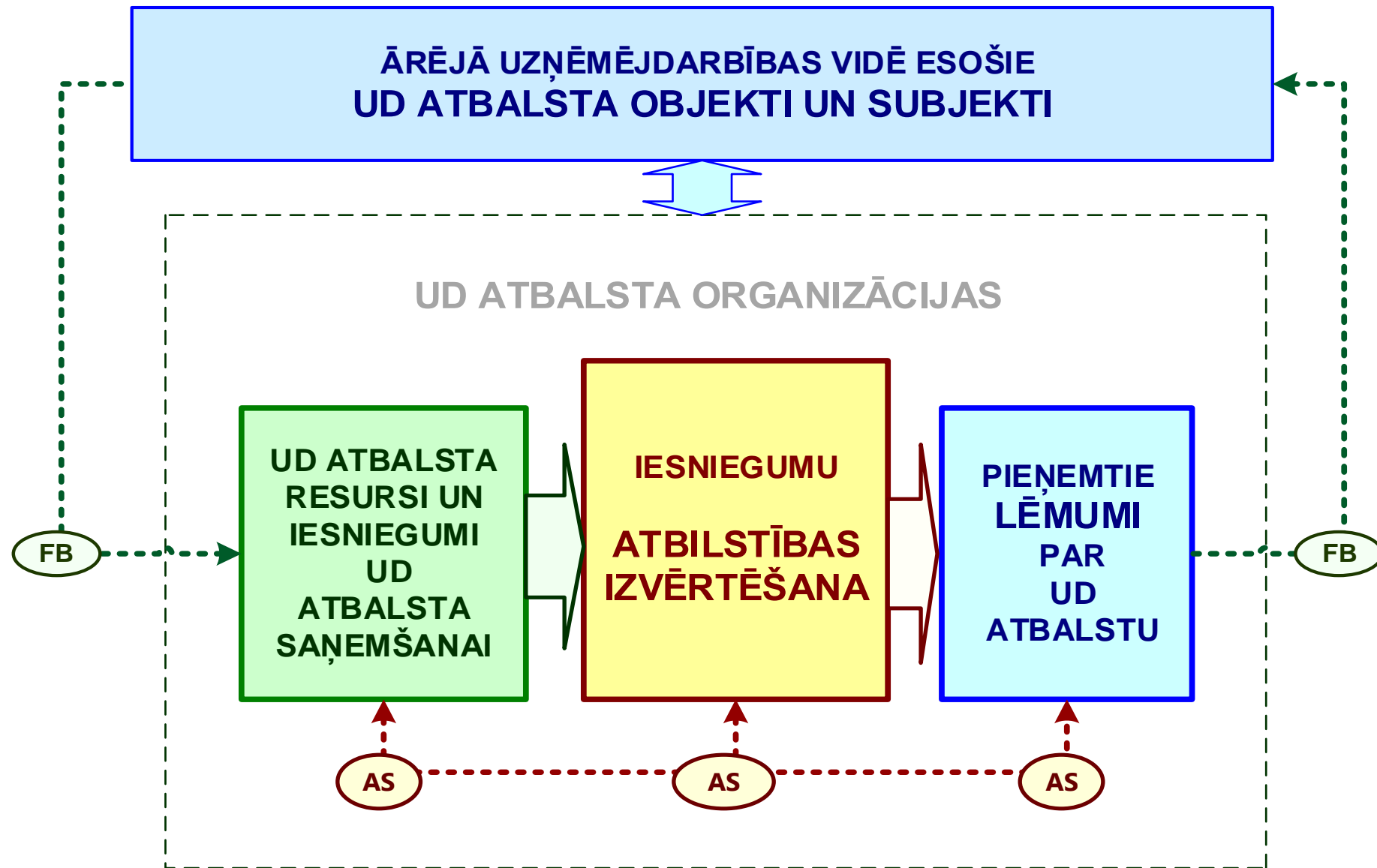
Uzņēmējdarbības **atbalsta organizācijas nosaka** darbības modeļa izstrādei tiek izmantoti šādas Pētījumā iegūtās nozīmīgākās **atziņas** un **pieņēmumi**:

- UD **atbalsta organizācija ir sistēma**, kuras struktūra tiek veidota atbilstoši sistēmas darbības mērķiem;
- UD **atbalsta sistēma** tiek modelēta atbilstoši sistēmas vispārējam modelim, kas pietiekoši skaidri atklāt atbalsta organizācijas darbību;
- UD **atbalsta sistēmas modelis** spēj uztvert izmaiņas ārējā UD vidē;
- UD **atbalsta sistēmas modelis** reaģē uz izmaiņām valsts normatīvajos aktos;
- UD **atbalsta sistēmas modeli** iekļautās atgriezeniskās saites sekmē UDA sistēmas darbības elastību un efektivitāti vismaz paredzētajā līmenī.

UD atbalsta sistēmas modelis

UD AO modelis

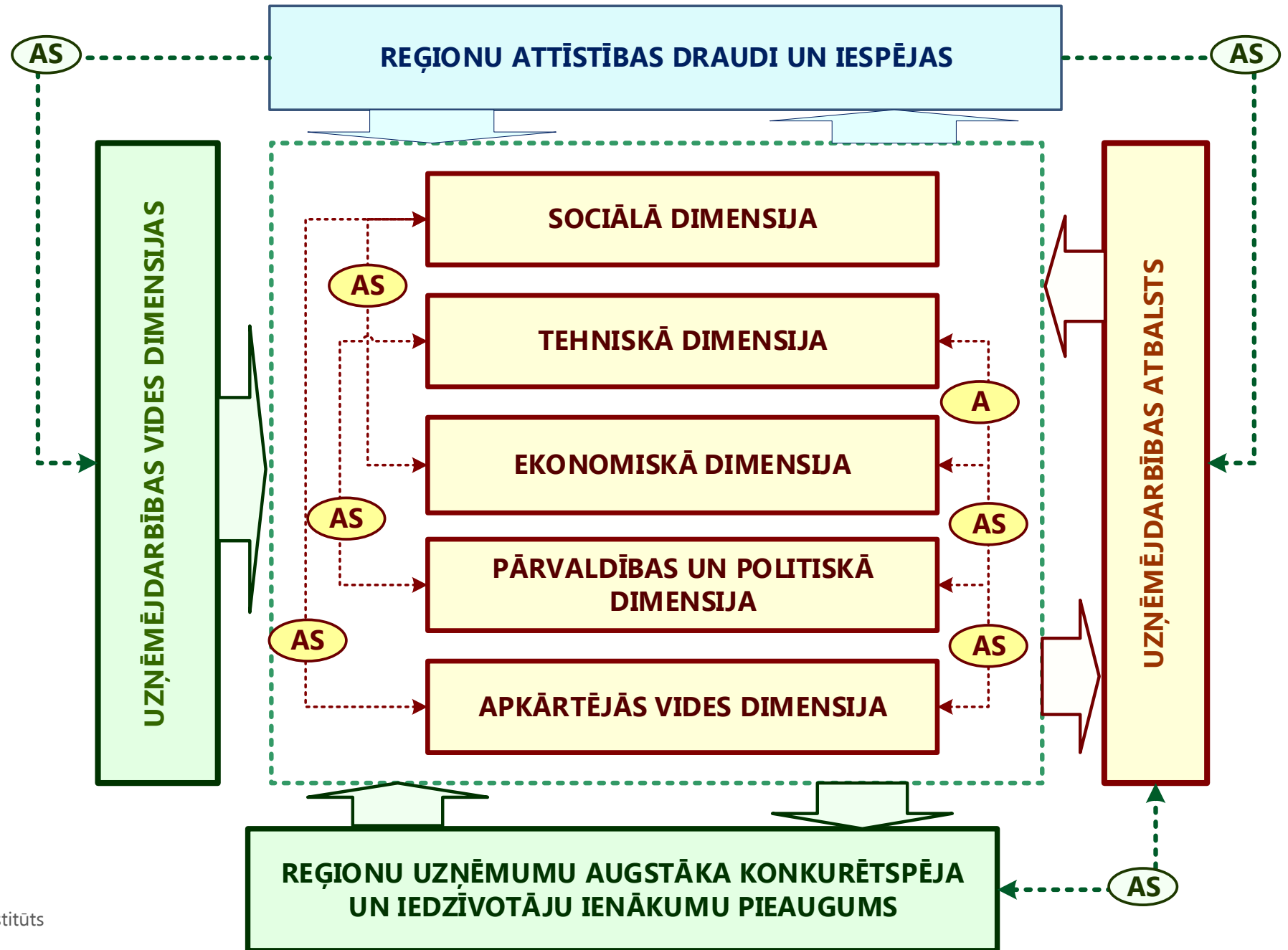

UD atbalsts un ārējā UD vide

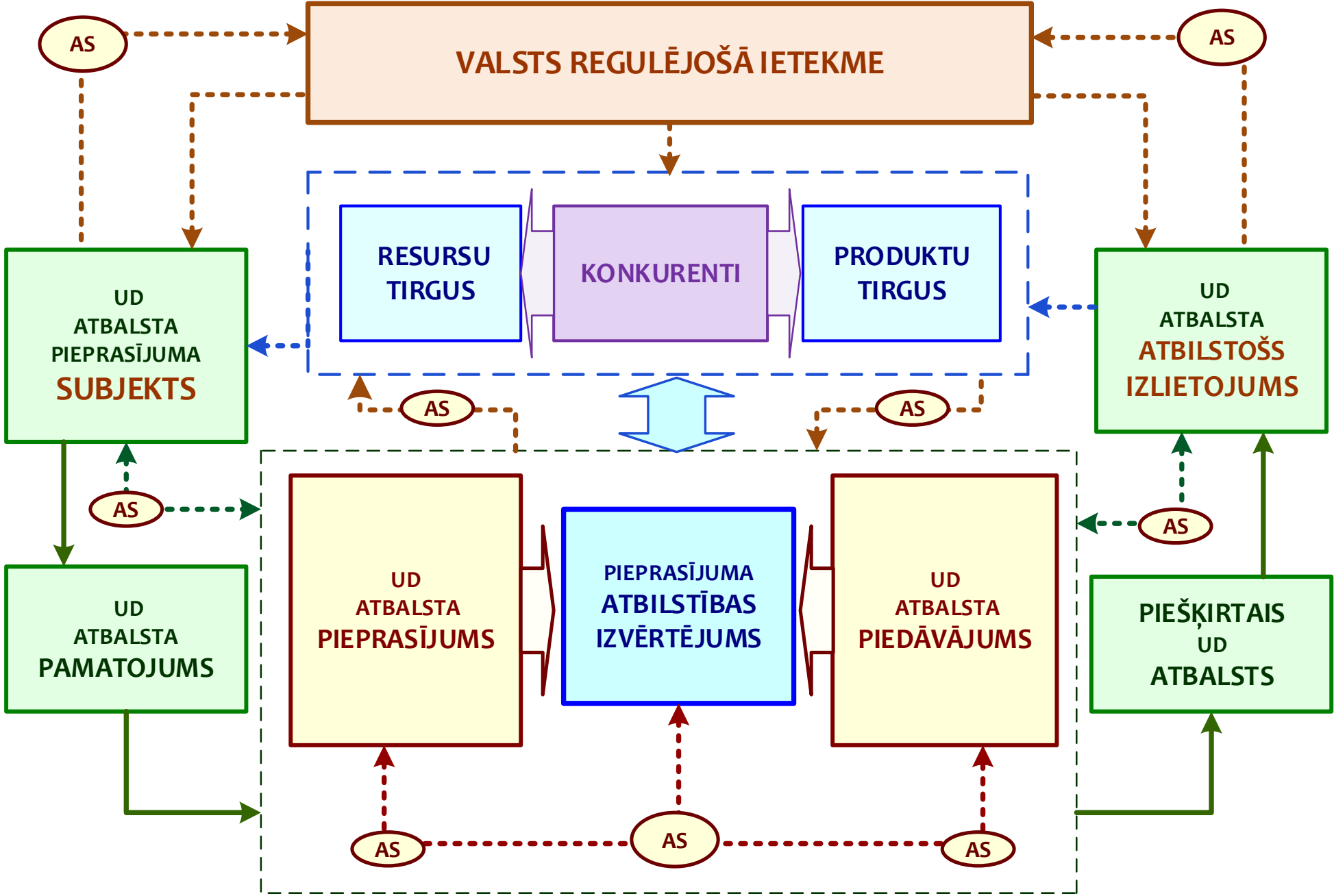
Uzņēmējdarbības atbalstam un ārējai UD videi ir šāda saistība:

- UD atbalsta sistēma iekļaujas UD vidē kā viena no tās apakšsistēmām;
- UD atbalsts sistēma piedalās UD vides konkurētspējas paaugstināšanā;
- sistēmiski vadītā un pārvaldītā ārējā UD vidē mazinās nepieciešamība pēc UD atbalsta un UD atbalstam paredzētie resursu tiek efektīvāk izmantoti;
- UD atbalsta sistēmas rīcībā esošajiem resursiem jābūt pastāvīgā atbilstībā ar draudiem un iespējām, ar kuriem nākas sastapties uzņēmējiem, ražojot preces un/vai pakalpojumus. Lielākā mērā tas attiecas uz MMVU.

Ārējās UD vides modelis

UD atbalsta sistēmas funkcionēšanas modelis

UD atbalsta sistēmas funkcionālā modeļa piemērošana

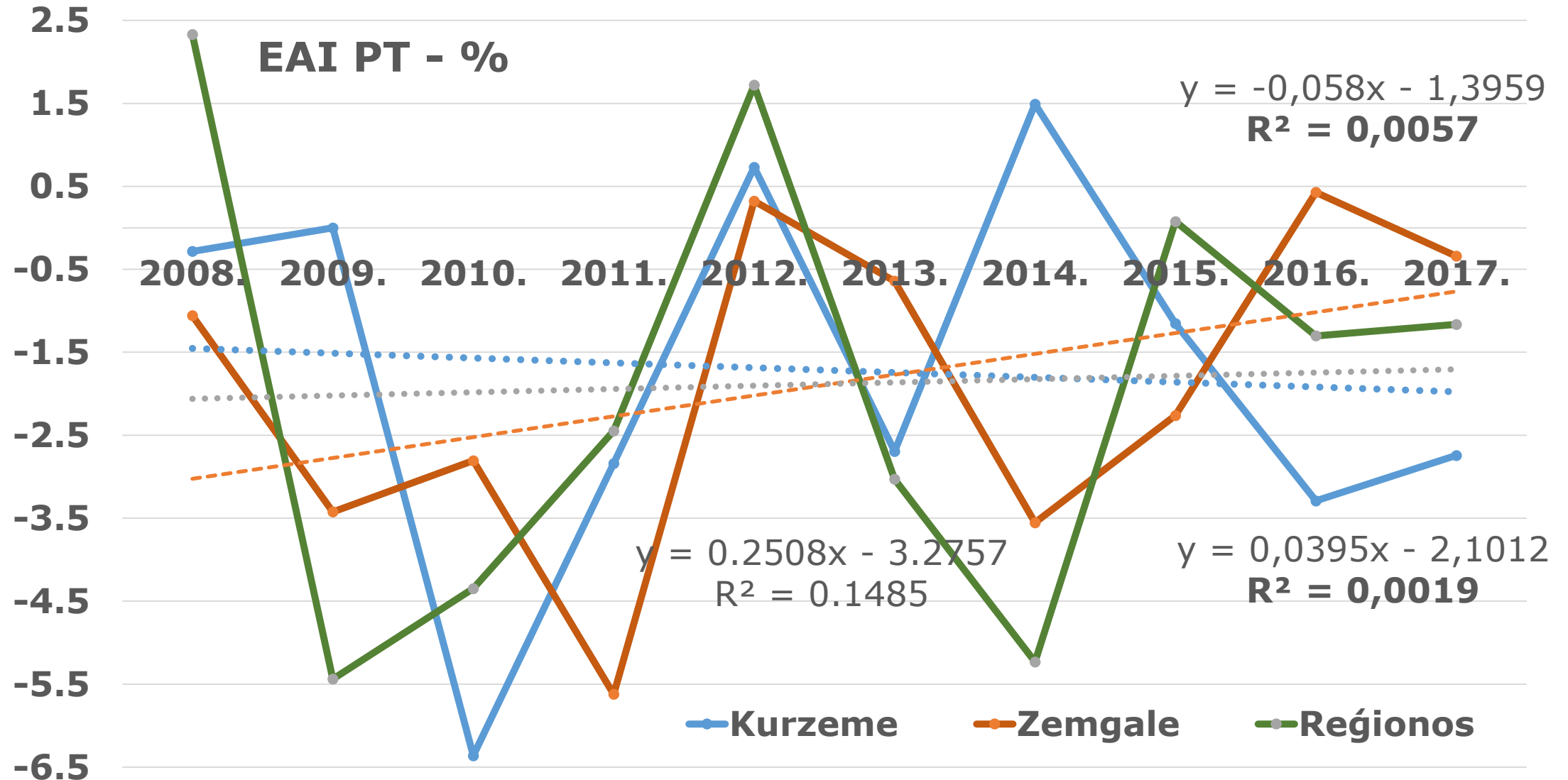
UD atbalsta sistēmas funkcionālajam **modelim** ir šāda **pielietojamība**:

- atbalsta organizācijas darbības **NA izstrādei**;
- atbalsta organizācijas darbības **procesu identifikācijai**;
- atbalsta organizācijas darbības **procedūru izstrādei**;
- UD atbalsta **objektu** un **subjektu identifikācijai**;
- UD atbalsta **pieprasījuma atbilstības izvērtēšanā**;
- piešķirtā **UD atbalsta izlietojuma atbilstības izvērtēšanā**;
- atbalsta **organizācijas darbības efektivitātes paaugstināšanā**;
- atbalsta organizācijas **darbības atgriezenisko saišu izveidošanā** un citos katrai AO nozīmīgos jautājumos.

Darba samaksa LV puses Pierobežas reģionos

Latvijas lauku reģioni	Darba algas izmaiņas reģionos sadalījumā pa laika intervāliem - €						18./07. %
	2007.	2009.	2011.	2013.	2015.	2018.	
Vidzeme	321	381	376	410	480	535	66,7
Kurzeme	346	414	404	441	512	559	63,5
Zemgale	337	395	395	436	509	581	72,4
Latgale	290	347	340	358	419	468	61,3
Tautsaimniecībā	407	486	470	516	603	672	65,4

UD vides stabilitātes spogulis - EAI

Darba samaksa LT puses Pierobežas reģionos

Lietuvas valsts apgabali	Darba algas izmaiņas reģionos sadalījumā pa laika intervāliem - €						18./12. %
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2018.	
Panevėžys	415	437	462	487	533	584	40,7
Šiauliai	411	433	442	469	517	571	38,9
Telšiai	429	452	468	497	539	585	36,4
Utena	417	439	458	483	526	574	37,6

Iedzīvotāju skaits LT puses Pierobežas reģionos

Lietuvas valsts apgabali	Iedzīvotāju skaits sadalījumā pa laika intervāliem (tūkstoši)						18./12. %
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2018.	
Panevėžys	266	240	237	233	228	224	-15,8
Šiauliai	322	288	284	279	274	269	-16,5
Telšiai	164	147	145	142	140	137	-16,5
Utena	160	144	141	139	136	132	-17,5
REĢIONOS	912	819	807	793	778	762	-16,4

UD atbalsta organizāciju darbības efekti LV PR

UD atbalsta organizācijas darbības vērtēšanā tiek izmantoti šādi darbības efekta rādītāji jeb īstenotie atbalsta pasākumi:

- konsultācijas par UD jautājumiem;
- apmācības, kursi un semināri;
- konsultācijas par UD jautājumiem;
- izstādes un kontaktbiržas;
- tīklošanas pasākumi;
- pieredzes apmaiņas pasākumi;
- tirdzniecības misijas;
- informatīvais atbalsts;
- lauku teritoriju ekonomiskās aktivitātes veicināšana;
- atbalsts lauku jauniešiem UD attīstībai u.c..

UD atbalsta organizāciju darbības efekti LT PR

UD atbalsta organizācijas darbības vērtēšanā tiek izmantoti šādi efekta rādītāji jeb īstenotie atbalsta pasākumi :

- konsultācijas par UD jautājumiem;
- informatīvi semināri;
- juridiskā palīdzība;
- konsultācijas par ES finansējuma piesaisti;
- dalība konkursos un projektos;
- telpu izmantošanas piedāvājums;
- Ekonomikas un vadības skola;
- apmācības jauniešiem UD jautājumos;
- bibliotēkas izveide UD klasterim;
- konsultācijas par eksporta tirgiem;
- virtuālās biroja telpas;
- brīvo darba vietu reģistrācija;
- Darba vietu piedāvājums;
- atbalsts mācībām;
- atbalsts darba vietu radīšanai;

- sponsorēta nodarbinātība.

Aprēķinos iekļautās UD AO no Latvijas PR

Latvijas puses UD AO	Finanses (tūkst.€)	UDA finanses (tūkst.€)	Nodarbinātie UD AO
Aizkraukles NP UDAC	18,0	7,0	1
LLKC (milj)	9 763,2	7 213,3	291
Kurzemes Plānošanas reģions	35,0	15,0	1
Zemgales Plānošanas reģions	36,0	15,0	1,5
Kopā	9 852,6	7 250,3	293,5

Aprēķinos iekļautās UD AO no Lietuvas PR

Lietuvas puses UD AO	Finanses (tūkst.€)	UDA finanses (tūkst.€)	Nodarbinātie UD AO
Šauļu Biznesa inkubators	119,11	59,8	7
Paņevežu BAC	117,9	109,9	6
Rokišķu RP Bibliotēka	733,2	42,0	2
Rokišķu Darba birža	nd	nd	nd
Kopā	970,11	61,3	15

LV puses UD AO darbības efektivitāte

Uzņēmējdarbības atbalsta organizācijas	Rādītāji sadalījumā pa UD AO				
	Finansējums (tkst.€)		ND skaits	Darbības efektivitāte (tkst.€/ND)	
	Pavisam	t.sk. UDA		Kopējā efektivitāte	t.sk. UDA efektivitāte
Aizkraukles NP UDAC	18,0	7,0	1	18,00	7,00
LLKC	9 763,2	7213,3	291	22,4	24,8
Kurzemes PR	35,0	15,0	1	35,0	15,0
Zemgales PR	36,0	15,0	1,5	24,0	10,0
Kopā	9 852,6	7 250,3	293,5	33,5	24,6

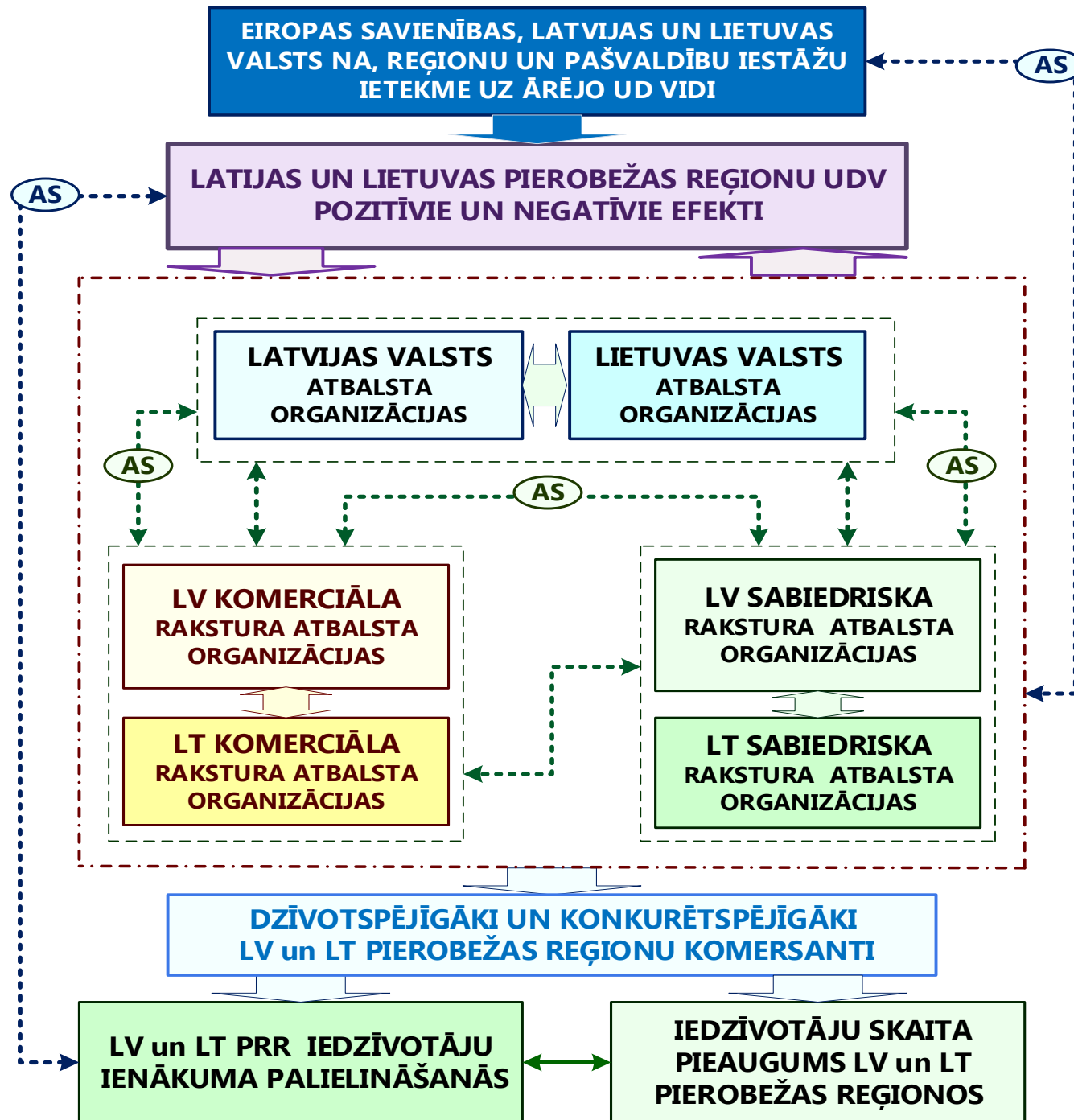

LT puses UD AO darbības efektivitāte

Uzņēmējdarbības atbalsta organizācijas	Rādītāji sadalījumā pa UD AO				
	Finanses (tkst.€)		UDA ND skaits	Darbības efektivitāte (tkst.€/ND)	
	Pavisam	t.sk. UDA		Kopējā efektivitāte	t.sk. UDA efektivitāte
Šauļu Biznesa inkubators	119,11	59,8	7	17,0	8,5
Paņevežu BAC	117,8	109,9	6	19,6	18,3
Rokišķu RP Bibliotēka	733,2	42,0	2	12,2	21,0
Rokišķu Darba birža	x	x	x	x	x
Kopā	970,11	211,7	15	12,9	14,1
Latvijas puses UD AO	9 852,6	7 250,3	293,5	33,5	24,6
PAVISAM	10 822,7	7 462,0	308,5	35,1	24,2

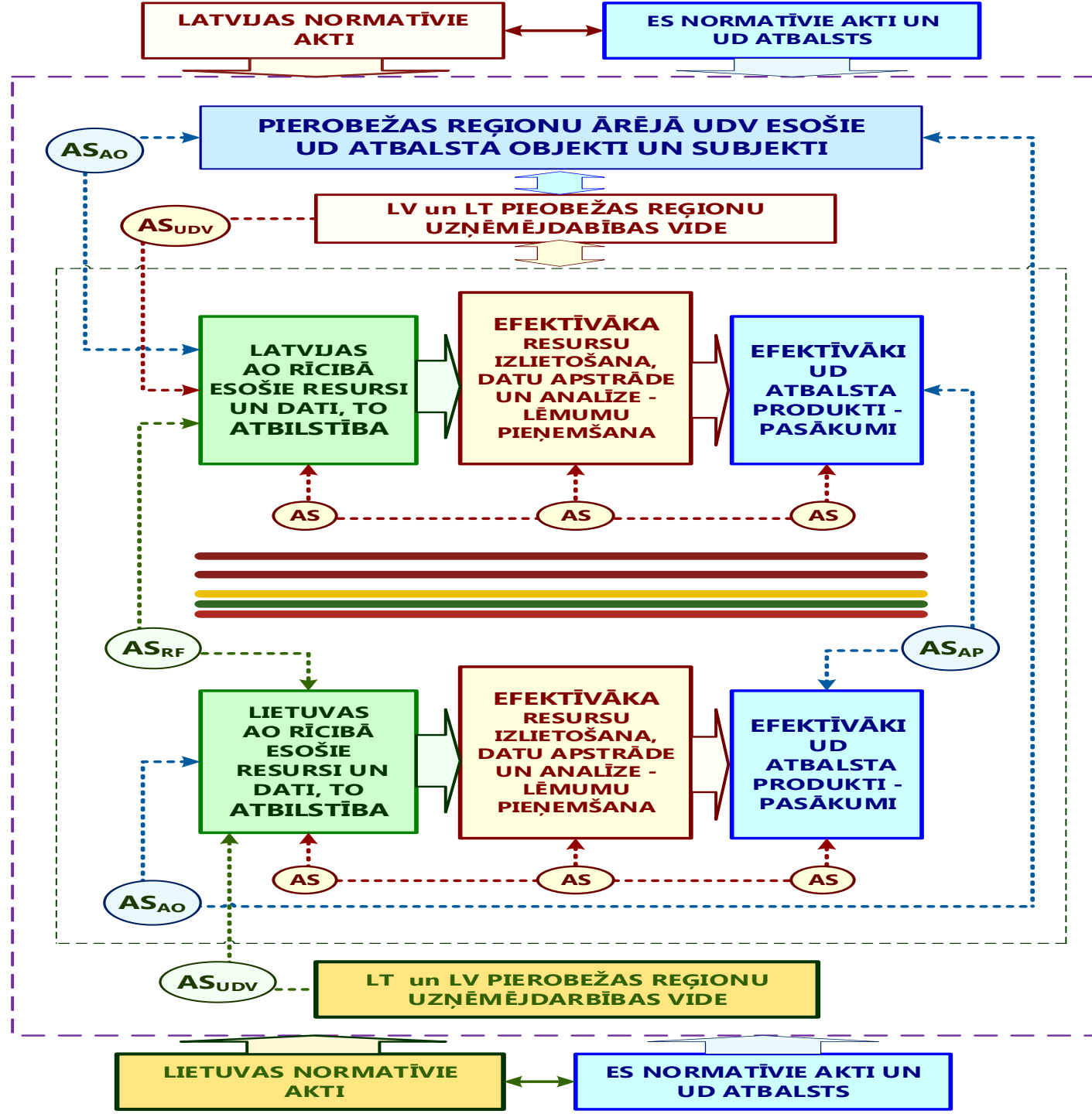

LV un LT pierobežā izveidojamās UD atbalsta sistēmas modelis

LV un LT pierobežā izveidojamās UD atbalsta sistēmas darbības efektivitātes uzraudzības un paaugstināšanas modelis

Rekomendācijas Projekta partneriem

Rekomendācijas LV un LT Pierobežas reģionos strādājošo UD atbalsta partnerorganizāciju darbības efektivitātes paaugstināšanai:

- a) pilnveidot UD atbalsta organizāciju **darbības nolikumus**, citus iekšējos normatīvos aktus, ņemot vērā Pētījuma rezultātus;
- b) papildināt UD AO nodarbināto **amatu aprakstus**, ņemot vērā pētījuma rezultātus. Iespējami precīzi noteikt katra darbinieka pienākumus tiesības un atbildību par savu amata pienākumu izpildi;
- c) uzturēt pastāvīgu **saikni** ar pārējām atbalsta sistēmā **ieinteresētām pusēm**;
- d) izveidot **ārējās UD vides uzraudzības sistēmu**;
- e) noteikt **preventīvo** un **korektīvo** UD atbalsta **pasākumu kopu**;
- f) noteikta katra atbalsta pasākuma **piemērošanas kārtību**;
- g) izstrādāt piemērojamo atbalsta pasākumu **atbilstības uzraudzības kārtību**;
- h) ciešāk **sadarboties ar vietējām pašvaldības** UD atbalsta jautājumos;
- i) noteikt īstenojamo UD atbalsta **pasākumu efektivitātes noteikšanas kārtību**.

Rekomendācijas UD atbalsta sistēmas darbības efektivitātes paaugstināšanai PR

Nozīmīgākās rekomendācijas LV un LT Pierobežas reģionos strādājošo atbalsta organizāciju darbības efektivitātes paaugstināšanai:

- a) pastāvīgi sekot pārmaiņām ārējā uzņēmējdarbības vidē:
 - **izstrādāt datu matricu** UD ĀV dominējošo draudu identificēšanai;
 - **organizēt datu** savlaicīgu **savākšanu** un **apstrādi**;
 - savlaicīgi **pieņemt vadības lēmumu** par konkrētā laikā un vietā efektīvākā UD atbalsta pasākuma īstenošanu;
- b) **izstrādāt vienotu UD atbalsta preventīvo un korektīvo pasākumu kopu**, ņemot vērā atbalsta sniedzēja nozīmi kopējā valsts atbalsta sistēmā;
- c) **noteikt** piemērojamā **atbalsta pasākuma atbilstības kritērijus** saistībā ar izmaiņām ārējā UD vidē;
- d) **noteikt** katra UD atbalsta pasākuma **atbilstības** un **efektivitātes vērtēšanas metodiku**;
- d) **izvērtēt** īstenošanā **atbalsta pasākuma piemērošanas atbilstību** un **efektivitāti**;
- e) nepieciešamības gadījumā **izdarīt korekcijas** īstenojamo atbalsta **pasākumu paketei** un/vai atsevišķa pasākuma saturā un/vai piemērošanas kārtībā.

Rekomendācijas vienotas UDA sistēmas izveidei

Nozīmīgākās rekomendācijas valsts UD atbalsta sistēmas izveidošanai LV un LT Pierobežas reģionos:

- a) **izstrādāt** sociāli ekonomisko un politisko **pamatojumu** vienotas UD atbalsta sistēmas izveidošanu LV un LT pierobežā, ar to **iepazīstināt ieinteresētās puses**;
- b) ieinteresētām pusēm **parakstīt Memorandu** par kopējās atbalsta sistēmas izveidošanu LV un LT pierobežā strādājošajiem komersantiem;
- c) **izstrādāt koncepciju** saistībā ar vienotas UD atbalsta sistēmas izveidošanu LV un LT pierobežā;
- d) **noteikt vienotu normatīvo aktu paketi** par kopējās valsts atbalsta sistēmas izveidošanu LV un LT pierobežā;
- e) **izstrādāt** paketē iekļautos **normatīvos aktus**;
- f) **izdarīt aprēķinus** par vienotas UD atbalsta **sistēmas izveidošanai** nepieciešamajiem **resursiem** LV un LT pierobežā;
- g) **izdarīt aprēķinus** par vienotas UD atbalsta **sistēmas uzturēšanai** nepieciešamajiem **resursiem** LV un LT pierobežā;
- h) **izveidot datu bāzi** par piešķirto UD atbalstu PR strādājošajiem komersantiem.

Rekomendācijas politikas veidotājiem

Nozīmīgākās rekomendācijas reģionālās attīstības politikas veidotājiem reģionos strādājošajiem komersantiem sniedzamā atbalsta efektivitātes paaugstināšanai:

- a) **izstrādāt** vispārējo **likumu** par **valsts atbalstu** uzņēmējdarbībai un valsts atbalsta organizācijām;
- b) precīzi **norobežot** valsts, Plānošanas reģionu, pilsētu un novadu iestāžu **tiesības, pienākumus** un **atbildību** UD atbalsta sniegšanā komersantiem;
- c) **palielināt reģionos, pilsētās** un **novados** strādājošo **atbalsta organizāciju nozīmi** atbilstošāko valsts atbalsta pasākumu izvēlē, jaunu atbalsta formu izstrādē un piešķirtā atbalsta atbilstības uzraudzībā;
- d) **paaugstināt Pierobežas reģionu koordinējošo lomu** UD atbalsta organizāciju darbības koordinācijai reģionos un tās efektivitātes pastāvīgu paaugstināšanu;
- e) pastāvīgi **veikt pasākumus draudu mazināšanai** un iespēju vairošanai ārējā uzņēmējdarbības vidē;
- f) **izstrādāt sociāli ekonomisko pamatojumu** visiem **normatīvo aktu projektiem**, kuri vērsti uz izmaiņām ārējā uzņēmējdarbības vidē;
- g) **partiju vadītājiem vadīto** partiju darbības **vadlīnijās iekļaut pasākumus**, kas vērsti uz **UD vides konkurētspējas paaugstināšanu**.

Rekomendācijas sadarbības veicināšanai

Nozīmīgākie pasākumi LV un LT Pierobežas reģionos strādājošo atbalsta organizāciju sadarbības veicināšanai:

- a) izstrādāt un **parakstīt** labas gribas izpausmes **dokumentu** par sadarbību UD atbalsta jomā Pierobežas reģionos;
- b) **vienoties par** sadarbības **kārtību** un vispārējiem **principiem**;
- c) **vienoties** par PR īstenojamajiem UD **atbalsta pasākumiem**;
- d) izstrādāt **nolikumu** par PR īstenojamajiem **atbalsta pasākumiem**;
- e) **noteikt vienotu kārtību** kādā PR strādājošās atbalsta organizācijas nosaka piemēroto atbalsta **pasākumu atbilstību** un tā **izmantošanas atbilstību**;
- f) sekmēt **sadarbības saišu veidošanos** starp LV un LT puses novadu, pilsētu un reģionu pārvaldības institūcijām;
- g) pastāvīgi **uzkrāt veiksmīgi īstenota** UD **atbalsta piemērus** un dalīties savā pieredzē ar citām atbalsta organizācijām;
- h) pastāvīgi **apmainīties ar datiem** par izmaiņām ārējā uzņēmējdarbības vidē;
- i) **vienoties par kopējiem projektiem** UD vides konkurētspējas paaugstināšanai u.c.

Apmācības tēmas

Nozīmīgākās apmācību tēmas AO veikspējas paaugstināšanai:

- a) organizācijas un to darbības efektivitāte, tās paaugstināšanas nepieciešamība;
- b) organizācijas darbības efektivitātes noteikšanas metodika;
- c) UD atbalsta organizācijas darbības iekšējās un ārējās efektivitātes noteikšanas metodika;
- d) UD atbalsta organizāciju darbības kooperācijas nepieciešamība Pierobežas reģionos: iespējas un draudi;
- e) UD atbalsta organizāciju sadarbības pamatprincipi Pierobežas reģionos;
- f) UD atbalsta organizāciju darbības reglamentācija – pirmais solis darbības efektivitātes paaugstināšanā, potenciālie ieguvumi un zaudējumi;
- g) UD atbalsta pasākumi, to atbilstība un atbilstības noteikšanas metodika;
- h) sistēmiska pieeja UD atbalsta organizācijas darbībā un efektivitātes paaugstināšanā;
- i) vienota UD atbalsta sistēma, tās izveidošanas teorētiskie un praktiskie aspekti;
- j) UD atbalsta sistēmas darbības efektivitātes noteikšanas metodika, sinerģijas efekts;
- k) UD atbalsta organizācijas darbības efektivitātes izmaiņu vērtēšanā izmantojamie rādītāji;
- l) UD atbalsta organizācijas darbības vadībā izmantojamie dati vadības lēmumu pieņemšanā.

PALDIES PAR UZMANĪBU!

